

Finansdepartementet

Redegjørelse

Finanstalen

Redegjørelse for Stortinget om Regjeringens økonomiske opplegg for 2020
Finansminister Siv Jensen, 7. oktober 2019

Finanstalen

Redegjørelse for Stortinget om regjeringens økonomiske opplegg for 2020.

Finansminister Siv Jensen, 7. oktober 2019.

President,

Nå skal jeg egentlig starte med å fortelle hvor bra det går i norsk økonomi.

At den økonomiske veksten fortsatt er sterkere enn sin langsiktige trend og arbeidsledigheten på laveste nivå siden før finanskrisen.

At det er blitt flere jobber i alle landets fylker det siste året.

Det er ingen selvfølge at det er slik.

Derfor vil jeg heller rette fokuset mot årsaken til at det går bra.

Ikke bare til at det går godt i økonomien.

Jeg vil snakke om de som skal ha æren for at Norge år etter år troner helt øverst i FNs levekårsundersøkelse.

Norge blir ikke verdens beste land å bo i av seg selv.

Norge er seksåringen som denne høsten har tatt på seg skolesekken for første gang. Og besteforeldrene som bor på en annen kant av landet, men som ser ham så ofte de kan.

Korpset som alltid spiller opp når noe skal feires.

Og idrettslaget i nabobygda som sørger for at det er lys i lysløypa.

Norge er gründere med gode ideer. Og dedikerte, kvalifiserte kvinner og menn som utvikler disse ideene til noe vi kan leve av.

Norge er alle de varme og dyktige menneskene som jobber med helse og omsorg.

Alle industri- og oljearbeiderne som gjør oss til en verdensledende nasjon på flere områder.

Alle engasjerte og omsorgsfulle lærere.

Og foreldre som står tidlig opp for å smøre matpakker.

For Norge er også alt det som binder oss sammen. Språket vårt, medmenneskelighet, frivillig arbeid og fellesskap. Og appelsin i påskesola.

Norge er demokrati, ytringsfrihet og likestilling.

Norge er små forskjeller og store muligheter. I by og bygd.

Norge er fossefall i bratte fjellsider. Uberørt natur.

Og naturressurser.

Norge er et velferdssamfunn.

President,

Det viktigste jeg og resten av regjeringen kan gjøre, er å gjøre vårt ytterste for at det skal være slik i fremtiden også.

Vi må ta vare på alt som gjør oss til Norge, samtidig som vi må ønske utvikling og forbedring velkommen.

Vi har kanskje verdens beste utgangspunkt for å gripe mulighetene som ligger foran oss. Og legge til rette for at alle som bor i Norge, kan ta del i den reisen.

Men vi må være oppmerksomme på hvilke hindre vi kan møte på veien, og forberede oss på hvordan vi skal møte dem.

Statsbudsjettet for 2020 er regjeringens forslag til hvordan vi skal gjøre det.

Hvordan vi skal ruste Norge for fremtiden, og sikre et bærekraftig velferdssamfunn, både for dagens og fremtidige generasjoner.

Akkurat nå er det forhold utenfor våre grenser som utgjør de mest alvorlige truslene mot fortsatt vekst og velstand i Norge. Handelskonflikten mellom USA og Kina og uklarhetene rundt brexit, er eksempler på utviklingstrekk som skaper usikkerhet og demper veksten i internasjonal økonomi.

Vårt beste forsvarsverk i møte med dette, er å sørge for en sunn og solid økonomi og bevare et samfunn der vi har tillit til hverandre og en høyt utdannet befolkning.

Det viktigste bidraget til det, er å sørge for at flest mulig er i jobb.

Derfor er hver eneste nye arbeidsplass så utrolig viktig.

Det siste året har 50 000 flere mennesker kommet i jobb. 4 av 5 i privat næringsliv.

For *noen* er den *ene* jobben forskjellen på å være *med* eller å stå utenfor.

Klare seg selv eller være avhengig av økonomisk hjelp.

For oss som samfunn utgjør det forskjellen på å kunne opprettholde velferdssamfunnet eller ikke.

Vi blir eldre, som kjent.

I årene fremover skal en stadig mindre andel av oss jobbe, mens flere og flere blir pensjonister og pleietrengende.

Velferdsordningene vil bli satt på prøve hvis vi ikke lykkes med å gjøre ting litt annerledes. Vi må gjennomføre reformer som gir oss mer velferd for mindre penger og vi må få flere til å delta.

For det er nemlig ikke et alternativ å øke skattenivået, slik noen tar til orde for.

Jeg har møtt mange bedrifter i løpet av mine 50 leveår. Et mangfold av bedrifter med ulike behov og ønsker. Men jeg har fortsatt til gode å møte én bedrift som ønsker seg høyere skatt!

Jeg har også til gode å møte noen som sier at de vil jobbe mer hvis staten tar en større del av lønnen hans, eller hennes.

Denne regjeringen har prioritert å redusere skattene med 25,5 milliarder kroner siden vi inntok regjeringskontorene i 2013. Internasjonale organisasjoner som OECD og IMF trekker frem skattereformen som en av de viktigste reformene regjeringen har gjennomført.

Vi har satt ned skatten på alminnelig inntekt fra 28 til 22 prosent.

Neste år vil en vanlig familie med to fulltidsinntekter betale 9 000 kroner mindre i skatt enn i 2013. Til sammen vil denne familien ha betalt 48 000 kroner mindre i skatt enn hva de ville gjort med det rødgrønne skatteopplegget.

Når familiene får beholde mer av inntekten sin, gjør det hverdagen enklere. De får mer penger de kan bruke på seg og sine. Eller investere, i bolig for eksempel.

Det er viktig for folk i Norge å eie sitt eget hjem.

Å bo er ikke noe folk kan velge bort.

Eiendomsskatten tar ikke hensyn til om eieren av en bolig er fattig eller rik, om du er arbeidsledig, pensjonist eller aleneforsørger. Den rammer tilfeldig og usosialt. Fra nyttår senker vi derfor grensen for hvor høy eiendomsskatt kommunene kan kreve, fra 7 til 5 promille. Og ingen eiendom skal ha et skattegrunnlag på mer enn 70 prosent av markedsverdien. Vi tar sikte på å

redusere makssatsen ytterligere til 4 promille fra 2021. Det vil vi komme tilbake til som en del av et helhetlig kommuneopplegg til våren.

1. januar er også NRK-lisensen historie. Heretter vil vi finansiere NRK over statsbudsjettet.

Ikke som en egen NRK-skatt, men i form av lavere personfradrag.

En familie med to skattebetalere kommer omtrent uendret ut økonomisk, og får glede av forenklingen fordi de ikke lenger trenger å forholde seg til en faktura.

Minstepensjonister betaler ikke skatt, så de vil spare over 3 000 kroner i året på denne omleggingen. Og en enslig forsørger, som betaler NRK-lisens i dag, vil spare 1 500 kroner.

Venstresiden sier at en krone mindre i skatt er en krone mindre til velferd.

Det er feil.

Det er en krone mer til klær, til mat, til ferier, til julegaver eller til fritidsaktiviteter.

Det er velferd. Og frihet.

Høyere skatt vil ikke styrke bærekraften i velferdssamfunnet.

Høyere skatt reduserer familienes frihet til å bestemme over egen økonomi, og gjør det mindre attraktivt å jobbe og investere i Norge.

Det *motsatte* av det vi trenger.

Høyere skatt er ikke bare et dårlig svar på de utfordringene som ligger foran oss.

Det er et ikke-svar.

Regjeringens svar er å få flere i jobb.

Da må vi legge til rette for at folk *vil* jobbe og at de har en jobb å gå til. At vi har bedrifter som ønsker å ha produksjonen sin i Norge – ikke flytter den ut fordi vi har høyere skatter enn våre naboland.

Men vi må gjøre mer enn å kutte skattene. Og det gjør vi.

Vi prioriterer tiltak som gjør enklere å starte og drive eget firma. Tiltak som gjør det lettere å finne kapital og mindre byrdefullt å rapportere.

Vi satte oss som mål at vi skulle gjøre forenklinger som sparer næringslivet for 15 milliarder kroner i årlige kostnader. Det målet nådde vi i 2017.

Nå skal vi forenkle for 10 milliarder kroner til.

Og dette er ikke en engangseffekt. Dette er tid og penger spart hvert eneste år. Færre skjemaer å fylle ut.

Forenklinger som bedriftene merker i hverdagen; skatt, moms, bokføring, aksjelovgivning og tinglysning. For å nevne noe.

Bedre rammevilkår for næringslivet gir både flere og tryggere arbeidsplasser. I hele landet. Der folk bor.

Gode rammevilkår handler også om at det må lønne seg å følge reglene.

Utviklingen går i riktig retning. Regjeringens innsats mot useriøse aktører og svart økonomi har gitt resultater. Men vi er ikke i mål. Derfor foreslår vi nå å overføre ansvaret for skatteoppkreving og arbeidsgiverkontroll fra kommunene til Skatteetaten.

Med 56 sterke fagmiljøer fordelt over hele landet, vil dette gi oss en bedre og mer samordnet kontroll. Samhandlingen mellom kontrollstat og politi vil gå lettere, og like saker vil bli behandlet likt.

Et seriøst og ryddig arbeidsliv skal ikke være avhengig av lokale prioriteringer.

I budsjettet ligger det også flere andre tiltak som skal gjøre det attraktivt å være bedrift i Norge:

- ✓ Næringslivet har ønsket seg høyere grense for timesatsen på egenutført FoU-arbeid i Skattefunn-ordningen. Det følger vi opp.
- ✓ Vi gjør det også enklere for små oppstartsselskap å bruke opsjoner for å tiltrekke seg og beholde nøkkelpersoner.
- ✓ 350-kronersgrensen for avgiftsfri import blir fjernet, og vi innfører en forenklet ordning for oppkreving av merverdiavgift ved vareimport. Slik balanserer vi hensynet til næringslivet og forbrukere på en god måte. Vi bidrar til lave gebyrer for folk som handler varer fra utenlandske nettbutikker, samtidig som vi gir norske butikker bedre konkurransevilkår.

Norsk næringsliv har fått betydelig større muskler i den internasjonale konkurransen de siste årene. Regjeringens bidrag har blant annet vært å føre en politikk som gir stabilitet, forutsigbarhet og ikke skaper press på kronekursen.

Det fortsetter vi med i statsbudsjettet for 2020.

Vi legger opp til en oljepengebruk som er 0,2 prosentpoeng lavere neste år, målt som andel av fastlandsøkonomien. Det gir et uttak på 2,6 prosent av Statens pensjonsfond utland, i tråd med handlingsregelen, som sier at vi skal bruke mindre enn 3 prosent når det går godt i økonomien.

Slik motvirker vi at presset i økonomien blir for høyt, og støtter opp under konkurransekraft og videre vekst i by og bygd.

President,

Det er innovasjonen i bedriftene som skal bringe oss videre. Til et samfunn som er mer digitalisert, mer kunnskapsbasert, mer klimavennlig og mer bærekraftig.

Det er summen av alle bedriftenes innsats, som gir oss et vekstkraftig og mangfoldig næringsliv. Flere ben å stå på.

Omstillingen vil gå raskere og mer smertefritt jo bedre samsvar det er mellom kompetansen i befolkningen og de behovene bedriftene våre til enhver tid har.

Arbeidslivet har endret seg mye. I dag må vi ha faglig påfyll både raskere og oftere for å henge med.

Kompetansereformen «Lære hele livet», som regjeringen lanserte i fjor, har to mål:

- ✓ Ingen skal gå ut på dato.
- ✓ Og flere skal kunne stå lenger i jobb.

Nå foreslår vi å styrke bevilgningene til denne reformen.

I tillegg vil vi etablere et kompetanseprogram som skal bidra til flere fleksible og relevante tilbud som er i tråd med det arbeidslivet har behov for.

Dessuten gjør vi det enklere å kombinere arbeid og utdanning, og fortsetter satsingen på yrkesfag. Vi vet at det vil være et stort behov for fagarbeidere i årene fremover.

Regjeringen jobber også målrettet for å styrke undervisningskvaliteten i høyere utdanning. Etter at vi la frem Kvalitetsmeldingen i 2017 har dette arbeidet skutt fart. I fjor lanserte vi kvalitet i høyere utdanning som én av tre opptrappingsplaner i den ambisiøse langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Dette følger vi opp i budsjettforslaget som vi legger frem i dag.

Vi har høye ambisjoner for det norske kunnskapssamfunnet.

Hvis vi regner med forslagene vi legger frem i dag, har vi økt FoU-bevilgningene med 12,5 milliarder kroner siden vi tok over.

I dette budsjettet satser vi særlig på forskning og utvikling som kan bidra til et grønnere og mer teknologibasert Norge. Vi foreslår blant annet å bevilge penger til oppstart av forprosjektering av Ocean Space Laboratories i Trondheim.

Målet er at dette kunnskapssenteret skal være best i verden på havromsteknologi, og utdanne toppkvalifiserte folk til maritim næring.

Norge skal være en verdensledende havnasjon også i fremtiden!

President,

Vi skal overlate naturen og miljøet til neste generasjon i minst like god stand som vi overtok det. Derfor er jeg glad for at vi nå ser resultater av regjeringens offensive klimapolitikk.

Så langt i år utgjør elbiler nesten halvparten av nybilsalget. Klimagassutslippene per innbygger har falt til nivåer vi ikke har sett siden 1990, og fremskrivingene viser at de vil avta enda raskere i årene som kommer.

Da vi inntok regjeringskontorene var utslipp fra nye personbiler i Norge på nivå med EU. I dag ligger vi mer enn 40 prosent under.

Vi er også verdensledende i å utvikle og bruke null- og lavutslippsferger.

Denne regjeringen bruker skattesystemet aktivt for å få folk og bedrifter til å velge klimavennlig. I dag er 80 prosent av norske klimagassutslipp enten avgiftsbelagt eller omfattet av kvotesystemet. Og det er økonomisk gunstig å velge elbiler fremfor biler som forurensmer.

Samtidig vil jeg minne om klimaproblemets globale natur.

Det er uvesentlig for den globale oppvarmingen *hvor* utslippene kommer fra. Vi skal oppfylle våre forpliktelser og vi *tar* vår del av ansvaret. Både her hjemme og internasjonalt. Men å løse klimautfordringen krever samarbeid og tiltak både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Havet er en ressurs med enorm betydning for levekår verden over.

På grunn av forhold som overfiske, plastforsøpling og klimaendringer, er havet nå under press. Vi vil bidra til en bedre og mer kunnskapsbasert havforvaltning, og foreslår å trappe opp havsatsingen med 100 millioner kroner. Det er et bidrag til både miljøet, matsikkerheten og verdens velferd. Samlet vil vi prioritere over 7 milliarder kroner til bistandsrelaterte tiltak innen fornybar energi, klima, miljø og hav i 2020.

Vi skal heie frem fornybar energi og nye løsninger som reduserer utslipp.

Men vi skal også være stolte av de titusenvis ansatte i oljenæringen.

Norsk olje og gass produseres på en måte som er både tryggere, mer rettferdig og mer klimavennlig enn det mange andre land gjør.

Ikke minst, kan kompetansen som oljenæringen sitter på bli svært viktig i det grønne skifte vi skal gjennom.

I Stavanger finnes det et imponerende eksempel på det: Gründerne bak selskapet Desert Control har brukt teknologi og kunnskap fra offshorenæringen til å utvikle et produkt som kan omdanne ørkensand til fruktbar matjord. Bare tenk hva en slik oppfinnelse potensielt kan bety for mennesker som er på flukt fra tørke!

Rundt omkring i landet vårt finnes det mange slike eksempler. Men vi trenger enda flere. Derfor øker vi nå satsingen på forskning og utvikling av klimavennlig teknologi.

Med et grønt, smart og nyskapende næringsliv på laget skal Norge være en del av klimaløsningen!

I dette budsjettet viderefører vi mange av de satsingene som vi ser gir resultater. Bilavgifter, for eksempel. I tillegg foreslår vi ytterligere tiltak som skal bidra til at klimautslippene avtar:

- ✓ Vi endrer CO₂-avgiften slik at prisen på utslipp blir jevnere og insentivene for utslippskutt sterkere. Samtidig reduserer vi veibruksavgiften slik at pumpeprisen på drivstoff ikke øker.
- ✓ Vi foreslår 100 millioner kroner til oppfølging av handlingsplanen for grønn skipsfart, og 700 millioner kroner i ny kapital til Nysnø Klimainvesteringer AS. Nesten en dobling av kapitalen selskapet har i dag.
- ✓ I tillegg bedrer vi togtilbudet og foreslår å øke tilskuddene til kollektivtransport i byområdene, slik at det blir enklere for folk å velge miljøvennlig transport.

Samlet foreslår regjeringen rundt fem milliarder kroner til kollektivtransport, sykkel og gange i de ni største byområdene i 2020.

Og 26,8 milliarder til jernbanen.

Vi vil fase inn ni nye tog og starte et nytt stort prosjekt på Dovrebanen. Og trappe opp aktiviteten på flere store investeringsprosjekter som allerede er satt i gang.

Vi vil også ha flere togavganger, flere sovevogner og bedre nettdekning om bord i togene.

President,

Med dette budsjettforslaget har vi økt samferdselsbudsjettet med over 80 prosent siden vi kom i regjering.

I perioden 2018-2021 vil det bli bygd cirka fire ganger så mye 4-feltsvei som det ble fra 2010 til 2013. Dette er de tryggeste veiene vi har. I tillegg sparer det næringslivet for både tid og penger.

I et langstrakt land som vårt, er det mange grunner til å prioritere vei og bane. Ikke minst at vi ønsker oss levende lokalsamfunn, der folk har det godt og blir boende.

Hvis vi ønsker at Norge fortsatt skal være både by og bygd, må vi sørge for at det er trygt og enkelt å komme seg til butikken, skolen og til håndballtrening. Vi må også legge til rette for at hjørnesteinsbedriften kan overleve selv på steder som er langt unna kundene. For folk blir ikke boende der det ikke arbeidsplasser.

I 2020 foreslår vi å bevilge 69,3 milliarder kroner til oppfølging av Nasjonal transportplan, og vi følger opp bompengavtalen allerede i dette budsjettforslaget.

Dette betyr noe for folk.

Jeg har lyst til å dele en historie med dere:

For noen uker siden var jeg og samferdselsministeren på Halsnøy, et lite øysamfunn i Kvinnherad kommune. Det går én vei mellom denne øya og kommunesenteret som ligger på fastlandet.

Vi var der for å rive bomstasjonen på denne veistrekningen. Seks år tidligere enn planlagt.

På Halsnøy er det mennesker som har brukt over tusen kroner i måneden på bompenger. Det blir 72 000 kroner, det, på seks år.

Da vi gikk i land ble vi møtt av en folkemengde med veivende flagg og heiarop. Barnehagen hadde lagt turdagen sin hit og skolene hadde gitt barna fri. Arbeidsfolk droppet lunsjen for å møte opp.

Ikke for å møte hverken samferdselsministeren eller meg. Men for å se bomstasjonen falle.

Jeg tror ikke vi kjørte forbi ett hus som ikke flagget på Halsnøy den dagen.

Hver eneste krone til mer vei og mindre bom, betyr noe.

Denne regjeringen jobber målrettet med å få mest mulig ut av hver krone vi investerer på samferdselsområdet.

Og vi lykkes!

Vi *tør* å bruke konkurranse som et virkemiddel. Og sammen med næringen, tenker vi nytt.

Vi har gjort det på veiområdet. Med Nye Veier AS får vi mer vei for mindre penger. Når vi nå åpner for konkurranse på Sørlandsbanen, og i togtrafikken nordover, forventer vi å spare omtrent 8 milliarder kroner.

President,

Det er lov å være stolt av det vi får til i Norge.

Og det er lov å kjenne på at det er godt å bo i et land der levekårene er best i verden.

Men vi kan ikke la det bli en hvilepute.

Vi må være bevisst på at ikke alle føler at de bor i verdens beste land.

Rundt oss, på jobben og i nabolaget, er det folk som sliter.

Noen sliter med helsen.

Andre med å få endene til å møtes.

Vi har et ansvar for å se og høre dem.

Hver eneste dag må vi jobbe for at Norge skal være et land hvor alle har mulighet til å delta og lykkes, uavhengig av bakgrunn, kjønn, etnisitet og funksjonsnivå.

Skattesystemet, overføringer og tjenester innen helse og utdanning reduserer forskjellene mellom oss. Det må vi bevare.

Samtidig må vi vokte oss for å ikke gjøre sikkerhetsnettet så finmasket at folk setter seg fast i det.

Vi må fange opp de som faller utenfor uten å redusere insentivene til arbeid.

Å øke stønadene er ikke et svar. Det er å gi opp. Det er å la folk forbli i et system der de er avhengige av at staten stiller opp.

Å hjelpe de som står utenfor handler om å tro på dem, og hjelpe dem tilbake til deltakelse og arbeid. Slik at de klarer seg selv.

Det må alltid lønne seg å jobbe.

Regjeringen har tatt flere grep for å inkludere flest mulig i arbeidslivet. Ett eksempel er inkluderingsdugnaden, som skal bidra til at folk får jobb selv om de har hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne. Budsjettet som vi legger frem i dag, inneholder flere forslag med det samme målet.

Alle mennesker har noe å bidra med.

Å kunne delta i arbeidslivet handler både om å få sjansen og om å være kvalifisert.

Utdanning er den viktigste enkeltfaktoren som bidrar til varig utjevning av sosiale forskjeller. Derfor betyr det så mye at rekordmange nå fullfører videregående skole.

I fjor gikk også 55 prosent av de som avsluttet introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere direkte ut i utdanning eller arbeid. Det er de høyeste tallene på ti år.

Men vi må gjøre enda mer!

Arbeid og kunnskap er nøkkelen til integrering.

I budsjettet foreslår vi blant annet å opprette en ny tilskuddsordning for tilrettelagt fag- og yrkesopplæring for voksne innvandrere. Og vi styrker den delen av «Jobbsjansen» som skal gi ungdom med innvandrerbakgrunn bedre forutsetninger for å fullføre videregående skole.

Regjeringen har også stor oppmerksomhet på de minste barna. Jo tidligere vi klarer å fange opp barn som står i fare for å falle utenfor, jo mer betyr det både for den det gjelder og for bærekraften i samfunnet.

Vi viderefører satsingen på tidlig innsats, og styrker kvaliteten i både skole og barnehage med fagfornyelsen og tiltak som skal løfte kompetansen blant de ansatte.

For noen av oss begynner det å bli en stund siden vi var ferdige på skolen, men jeg tror alle husker hvor mye læreren hadde å si. Vi må sørge for at både lærerne og innholdet i undervisningen er oppdatert!

President,

Barn er ulike. Noen liker å tegne, andre vil helst spille fotball eller klatre i trær.

Noen er supersosiale, mens andre liker seg best i ro og fred.

Slik skal det være.

Men det skal ikke være slik at det er økonomiske barrierer som hindrer dem i å delta.

Vi vil øke barnetrygden med 3 600 kroner i året for barn opp til seks år. Det gir alle småbarnsforeldre litt romsligere økonomi. Og størst forskjell gjør det for de som har minst.

Forsøket med fritidskort for barn over seks år blir utvidet til flere kommuner. Vi vet at mange barn ikke får delta i fritidsaktiviteter fordi familien ikke har økonomi til det. Med fritidskortet kan de få dekket utstyr eller medlemskontingent, og slippe å kjenne på følelsen av å ikke få være med, fordi mamma og pappa ikke har råd.

Å hjelpe et barn, er å hjelpe en hel familie.

Regjeringen har tidligere innført gratis kjernetid i barnehage for barn over to år fra familier med lav inntekt. Fra neste år ønsker vi å utvide tilbudet om gratis heltidsplass i barnehage til to- og treåringer i asylmottak. Vi vil også gradere foreldrebetalingen i SFO etter inntekt på 1.-2. trinn og gi gratis SFO til elever med særskilte behov på 5.-7. trinn.

Dette er tiltak med mange positive effekter.

Særlig i de befolkningsgruppene som i størst grad står utenfor.

Innvandrerfamilier for eksempel. Der er ofte mor hjemme med barna.

Når barna får mulighet til å gå i barnehage, kan mor jobbe eller ta utdanning i stedet. Igjen vil dette bidra til at hele familien blir bedre integrert, får bedre språkkunnskaper og mer inntekt.

Det er helt avgjørende både for integreringen og for velferdssamfunnets bærekraft at vi klarer å få flere innvandrere, spesielt kvinner, i jobb.

Vårt mål med integreringspolitikken er at flere innvandrerfamilier skal klare seg selv. I budsjettet for neste år vrir vi innsatsen fra integreringstilskuddet til tiltak som gir flere utdanning og kvalifisering. Sammen med integreringsløftet og den nye integreringsloven som er på høring, skal dette gi raskere og bedre resultater. Med en bærekraftig innvandringspolitikk kan vi gi bedre hjelp til mennesker med reelt beskyttelsesbehov og integrere dem som skal være i Norge.

Når vi holder kontroll med grensene gjennom en restriktiv, rettssikker og ansvarlig innvandringspolitikk blir behovet for asylmottak mindre. For første gang på 21 år bor det under 3 000 personer på asylmottak i Norge. Og ankomsttallene har ikke vært lavere siden 90-tallet.

I 2020 vil kostnadene bare til asylmottak være 5,5 milliarder kroner lavere enn i 2016, en nedgang på over 85 prosent.

Det gir rom for å prioritere gode integreringstiltak.

Og for å ta imot kvoteflyktninger på en skikkelig måte.

Regjeringen foreslår derfor å videreføre kvoten på 3 000 overføringsflyktninger i 2020.

President,

Alle som har vært skikkelig syke vet at ingenting betyr mer enn god helse.

Hvor uvurderlig det er at du får den hjelpen du trenger.

Når du er på ditt mest sårbare.

Hvor mye det betyr at noen strekker ut en hånd. Eller tar seg tid til å si noen trøstende ord.

Helse og omsorg har en stor plass i budsjettet også i år.

Vi prioriterer god sykehusøkonomi og legger til rette for mer moderne sykehus med ny teknologi og nye behandlingsformer. Vi setter også inn tiltak for å få flere fastleger og legespesialister.

Opptappingsplanen for rusfeltet er overopplyt med årets budsjettforslag.

Ventetiden for rusbehandling er over en måned kortere i dag enn den var i 2013.

Ved sykehusene er ventetiden redusert med mer enn to uker, og nesten 60 000 færre står i sykehuskø.

Det er en viktig oppgave å jobbe for at køene skal bli enda kortere i fremtiden. En pasient som får raskere og bedre behandling, får økt livskvalitet og kommer raskere tilbake i jobb.

Kvaliteten og kapasiteten i omsorgstjenestene skal også bli bedre.

Våre eldre fortjener en god alderdom. Trygg og verdig.

Kåre, som har bodd hele livet i et lite fiskevær i nord, skal få like god omsorg som Margareth fra Vinderen.

I 2020 skal Margareth og Kåre få sitt eget eldreombud. Ombudet skal fremme de eldres interesser, rettigheter og behov. Og engasjere seg i det som berører eldre, på alle samfunnsområder.

I budsjettet foreslår vi også å legge til rette for 2 000 heldøgns omsorgsplasser i kommunene og lokale kjøkkenløsninger i sykehjem og omsorgsboliger. For mange eldre er måltidet det de ser mest frem til.

Kommunene får en vekst i frie inntekter på 1,3 milliarder kroner neste år. Det gir dem rom til å fortsette å tilby tjenester og omsorg av god kvalitet.

Kommuneøkonomien har blitt styrket med mer enn 30 milliarder kroner siden vi tiltrådte. I dag er det bare ti kommuner på den såkalte ROBEEK-listen for kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Det er laveste antall i registerets 18-årige historie.

President,

Med årets budsjett kommer vi til å nå to viktige og ambisiøse mål:

- ✓ Å oppfylle langtidsplanen for forsvarssektoren, slik at bevilgningene økes reelt med over 8 milliarder kroner i planperioden fra 2017-2020.
- ✓ Å øke polititettheten til 2 politiansatte per 1 000 innbygger

Det viser at denne regjeringen tar innbyggernes trygghet på alvor.

Trygghet er en forutsetning for frihet.

I budsjettet for 2020 foreslår vi å øke bevilgningene til forsvarssektoren med 2,5 milliarder kroner til blant annet investeringer i ubåter, maritime patruljefly og nytt artilleri til Hæren.

Politiet får *også* mer penger, som vil sette politidistriktene i enda bedre stand til å forebygge og håndtere kriminelle handlinger.

Vi foreslår å gi politiet og UDI midler til nye Schengen-systemer for grense- og territorialkontroll. Det gir dem bedre verktøy for å avdekke og forebygge kriminalitet, ID-juks og ulovlig migrasjon.

Vi styrker beredskapen i nordområdene. Det er spesielt viktig i en tid med økt aktivitet langs kysten, men også viktig for en værutsatt region.

Regjeringen tar også sikte på å opprette en ny redningshelikopterbase i Tromsø fra 2022, basert på sivil innleie.

President,

Det er mange lyspunkter i Norge for tiden. Men den vinden som nå blåser over verdensøkonomien kan plutselig tilta i styrke og bli en storm. For en liten, handelsbasert økonomi, i en stor og sammenvevd verden, er det ikke et alternativ å skalke lukene. Men vi er godt rustet. Uansett vindretning.

Seks år i regjering har gitt meg både dypere innsikt og bredere perspektiv på samfunnet vårt.

Mest av alt har det gjort meg enda mer bevisst på hvor mye det betyr at vi deler noen grunnleggende verdier.

At vi har høy tillit til hverandre.

God arbeidsmoral.

Og bred enighet om at vi må ta vare på våre felles ressurser til det beste for samfunnet og økonomien.

Det har vist seg å være et stødig grunnfjell også i urolige tider.

I Statsbudsjettet for 2020 viderefører regjeringen den linjen som har vist seg å fungere så bra.

Vi fører en ansvarlig økonomisk politikk. En næringsvennlig politikk, for stabile og konkurransedyktige rammebetingelser.

Vi bevarer et samfunn med gode velferdsordninger, små forskjeller og store muligheter.

Vi bidrar til et grønnere og mer moderne Norge.

Og vi tar folks trygghet på alvor.

For det er dem alt dette handler om. Menneskene. Nå og i fremtiden.

**